דער גרינער יצר-טוב

גלאָסאַר - ערשטער קאַפּיטל

וְאֶל הַיְּהוּדִים כִּכְתָבָם וְכִלְשׁוֹנָם

"רבי הונא בשם בר קפרא אמר, בזכות ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים: שלא שינו את שמם, ***ולא שינו את לשונם****, וכו' (שיר השירים רבה פ"ד וכן בויקרא רבה פרשה ל"ב).*

אויס|דריבל|ען (-געט) — fray, unravel

אויס|ריסעווע|ן (-געט) — sketch, draw

אויפגעפּוישט — puffy

אויפ|שנורעווע|ן (-געט) unlace, untie

איינקאַרב|ן (-געט) — carve, notch

אַלמער — closet

אָנגעדרודלט — piqued, in a huff

אָנגעזאָטענע — seeth|ed/ing (זידן בלשון-עבר = געזאָטן).

אַנומלט — recently

אַסקעטיש — ascetic

אָפּגעבליאַקעוועט — faded, tarnished, discolored

אָפּ|סקריפּע|ן (-געט) squeak, grate, creak

אָקאָרשט — a moment ago, just now

אַרויס|פּירכע|ן (-געט) — snort, pant, gasp

אַרומ|שמייע|ן (-געט) — bustle around

באַדרענגעניש — anxiety

באַוול — cotton

באָמבל|ען (געט) — dangle

בורטשע|ן (גע-ט) — grumble

בורשטין — amber

ביסטרע — swift, agile

ביצעפּס — biceps

בליאַסק — luster, glare, sparkle

ברומבלען (גע-ט) — murmur, hum

גאָלעבראָדניק|עס — א איד א מְגוּלָּח/ פרייער איד

גומי — rubber (elastic)

גומע-רייף — rubber tire

געבריל — roar

געטאַפּ — feel (of fabric)

גרימפּל|ען (-גע-ט) — strum tunelessly

דלאָניע — palm of hand

דעמב-ן — oaken

דריבנע — minute, fine (פּיצינקע).

הוידע|ן (-גע-ט) — sway, swing

וויע — eyelash

טראַף — syllable

יאָדערדיג — robust, vigorous (person)

כיכעניש — giggling, chuckle

כראָמאַטיש — chromatic

מאַנקעט (מאַנזשעט) — cuff

מרוקע|ן (גע-ט) — grumble, purr

נאַוויגיר-סיסטעם — Navigation, GPS

נעוראָטיש — neurotic

נעפּל-לעמפּ — fog lights

סופיט — ceiling

סליאָטע — slush

פּאַטילניצע — nape of neck

פּוכיג — fluffy, downy

פּיאַטע|ס — heel of foot

פּריזמאַטיש — prismatic

פּריקרע — awkward, embarrassing, disagreeable

פּרישטשיק — pimple

פֿאַלדעווען (גע-ט) — fold, pleat

פֿאַסאָן — fashion

פֿאַרזשמורען (-ט) די אויגן — squint

פֿאַרכריפּעט — raspy, hoarse

פֿאַרסמאַרקעט — smeared with snot

פֿאַרשטאַרט — frozen stiff

פֿליטער|ן (-גע-ט) — scintillate, sparkle

פֿראָסטבלומען — (fern front (ice flowers on window

פֿרענדזעלעך — fringes

צישעדיג — sibilant

צעהאַווקע|ן זיך (-ט) — start barking

צעספּודשע|ן זיך (-ט) — spook, frighten away, run off

קאָטער — tomcat (male)

קאַלוזשע — puddle

קאָרטשעט — twist (as in wrinkle)

קופּע|ס — pile, heap

קלימפּער|ן (-גע-ט) — jingle, clink

קנאָכיג — bony

ראַנד — rim

ראַפּטעם — abruptly

ריטשע|ן (-גע-ט) — bellow, roar

שאַבלאָן — cliché

שאָדנפרייד — schadenfreude

שלענדער|ן (זיך) — meander

שמאָך — condescending smile

שמאָרגלעכץ — snot

שמייע|ן (-גע-ט) — bustle

שנאָל|ן — buckle

שפּילקע — needle

אַמעריקאַניזם: *לשון נכרים הם — וּבְתוֹךְ עַם טְמֵא שְׂפָתַיִם אָנֹכִי יוֹשֵׁב.*

אינטש|עס — צאָל|ן — inch

אָל-וויל-דרייוו — דער אַלראָדיגער אָנטרייב — AWD — הָאוֹפַנִּים וּמַעֲשֵׂיהֶם... דְּמוּת אֶחָד לְאַרְבַּעְתָּן (יחזקאל, א, טז)

אַסאָרטירט — פאַרשידן, געקליבן —assorted

באַדערן — bother — קאָנטעקסט: באַנג-טון

באַמפּער — bumper — שיצבלעך

ווענדינג-מאַשין — פאַרקויף-מאַשין — vending machine

מאָפּלער — פּאַרדומפּער — muffler

מייל-מאַרקער — mile marker

נעאָלאָגיזם: ***לשון שבדו להם חכמים***

דער **טריפּל-זעראָ** — א פּיצינקער שיעור האָר, 0.5 - 0.2 מילימעטער צום סקאַלפּ פון קאָפּ, נישט אריינרעכענענדיג די פּאות. (געווענליך דערגרייכט ביים אָפּגאָלן זיך מיט די *#000-#00000* שער-מעסערלעך). איז די עמבלעם פון אידיש-נחת פּאַרהייליגט צווישן תּורה-טריי מאַמעס.

טריפּעווען (-געט) — אִתְעָרוּתָא דִּלְעֵלָּא. זיין הויך און גיין נאָך העכער. מלשון *trippin'* בלע"ז.

דאָס **צדיקוואַרג** — רבישע עקסטראַוואַגאַנצן. ספּעציעל אַזוי לוקסוס מיט א קלאַסישן טעם, ווי כֵּלִים-מִכֵּלִים-שׁוֹנִים* און מלבושים פון גאָלד, זילבער, בריליאַנטן, און אפילו קריסטאָל; חיה-פעל, בהמה-הויט, פייגל-פעדערן, שפּייעכץ פון שרצים, און סְנַפִּיר-וְקַשְׂקֶשֶׂת פון פיש, צווישן אַנדערע. דאָס צדיקוואַרג העלפט אַרויס דעם צדיק אין דער עבודת-הקודש זיינער, און איז אויך מבדיל בין קודש לחול מיטן אַראָפּשטעלן קלאָרע גרעניצן צווישן די סאָציאַלע ראַנגען אינערהאַלב דער געזעלשאַפט.

*כפשוטו. נישט זיך טועה זיין מיט די געאסרטע טעלעפאָנען און מאַכערייקעס צווישן דעם המון-עם. תַּאֲוַת צַדִּיקִים אַךְ טוֹב תִּקְוַת רְשָׁעִים עֶבְרָה (משלי, יא, כג).